

No. 12 ROK XXIX. DAILY & SUNDAY NEW YORK
Wtorek, 12 stycznia, (Tuesday, January 12), 1926

SOWDEPJA DOMAGA SIĘ UZNAANIA OD SZWAJCARJI

Żądanie to stawia za warunek wzięcia udziału w konferencji rozbrojeniowej NIEMYCIE GOTOWE SA ODEGRAC ROLĘ POSREDNIKA MIĘDZY SOWDEPJA I SZWAJCARJĄ

BERLIN, 11-go stycznia. — (Depesza iskrowa New York Evening Post). — W urzędowym organie rządu sowieckiego, „Izwiestkach”, które tu dziś otrzymamy, znajduje się oświadczenie, że Sowdnie nie zadawali się gwarancji bezpieczeństwa daną przez Szwajcarię rosyjskiej delegacji na wstępną konferencję rozbrojeniową w Genewie.

Gdy sprawa ta znalazła się na porządku dziennym, rząd sowiecki wyraził gotowość przyjęcia gwarancji bezpieczeństwa swej delegacji w czasie jej pobytu w Genewie, jako zadocuczynienia za zamordowanie Worowskiego w roku 1925, obecnie jednak domaga się nie mniej ni więcej, tylko uznania go przez Szwajcarię, stawiając żądanie to za warunek wzięcia udziału w konferencji rozbrojeniowej. Inaczej mówiąc, sowiecy chcą skorzystać z nadarzającej się sposobności i zostać uznane przez jeszcze jeden rząd.

Zatarg pomiędzy Sowdepją a Szwajcarią jest zjawiskiem niepokojącym całą Europę, a w szczególności Niemcy, gdyż bez udziału sowieckiej Rosji konferencja rozbrojeniowa nie będzie miała żadnego znaczenia dla państwa katolickiej Polski i Rumunii.

Nie może być dwóch zdań co do tego, że dla Niemiec sprawa rozbrojenia Polski i Rosji jest kwestią pierwszorzędnej wagi i dlatego też proponowaniem tu jest natychmiastowe zakończenie nierównego zatargu pomiędzy Sowdepją a Szwajcarią, tymbardziej, że konferencja rozpocznie się już wkrótce.

Niemcy nadają się bardzo na pośrednika pomiędzy tymi powąsionymi krajami i obecnie okazuje się, iż niemieckiemu ministerstwu spraw zagranicznych zaprzęta się przychylnie na tego rodzaju misję.

Nawigując do powyższego organa socjalnej demokracji „Vorwaerts”, pisze:

„Ani Szwajcarij, ani sowieckiej Rosji nie zależy na jej bokołtowaniu konferencji rozbrojeniowej.”

Odpowiednim pośrednikiem pomiędzy tymi krajami może być państwo, które zainteresowane jest silnie w rozbrojeniu, a utrzymuje przyjazne stosunki tak ze Szwajcarią jak i sowiecką Rosją.”

SZÓSTA ROCZNICA LIGI NARODÓW

Siodmy rok jej istnienia zaczął się pod znakiem powszechnego optymizmu co do wyników dalszych prac na polu pacyfikacji świata

GENEWA, 11 stycznia.—Siodmy rok istnienia Ligi Narodów zaczął się atmosferą powszechnego przeświadczenia, że organizacja genewska ostatecznie już przybrała trwałe, kształty i naprawdę przyczynić się może istotnie do naprawy stosunków międzynarodowych i oparcia ich na nowych podstawach. Przyczynił się do tego w znacznym stopniu zapowiadający udział delegatów amerykańskich w naradach, mających przygotować grunt do konferencji rozbrojenia. Jest to obecnie głównym celem prac Ligi Narodów, aczkolwiek i projektowana konferencja gospodarcza w sprawie sprawiedliwego podziału surowców coraz żywiej budzi zainteresowanie w związku z ożywioną dyskusją na ten temat po obu stronach oceanu.

Epizodem nie małej wagi będzie w roku bieżącym wystąpienie Niemiec do Ligi Narodów, co może mieć znaczny wpływ na orientację Ligi Narodów w sprawie redukcji zbrojeń.

NAJNOWSZE WIADOMOŚCI

WARSZAWA
Sensacyjne pogłoski
Z Rygi donoszą, że prasa tamtejsza zamierza korespondencję z Moskwy o wielkich przegrupowaniach wojsk sowieckich na granicach zachodniej Szwajcarii. Socjalistyczny Republikański Rotmistrz, Pułk kaukaski i syberyjski dostali rozkaz odmaszerowania na granicy polski. Na Kaukaz udał się Tuchaczewski, który zagra odjeżdżające oddziały specjalnie mował. W jednym ze swych przemówień Tuchaczewski oświadczył, że za chodzi modlitwo poważnego konfliktu na granicach zachodniej Szwajcarii.

BUENOS AIRES
Stronnie upły w Argentynie
W drodze i Polonice Argentynie panują niebawome upły. W ciągu ostatnich niedzieli dni w Buenos Aires termometr wykazywał przeciętnie od 50 do 100 stopni Fahrenheita. W Rosario — 106.1 w Tucuman 110. Zdarzało tu się często porażenia słoneczną promieniami, które wywołują ciężką chorobę. Po miastach dzieje się ludność we znaki błąd ludu.

NEAPOL
Wzruszająca wybuch w dalszym ciągu
Wzruszająca wybuch w dalszym ciągu tu co toraz gwałtowniej. Górna część ciegu z lawy na głównym kraterze wystrzała z wielką siłą. Woda uderza blisko 800-stopniowego dymu unosi się nad kraterem i stopniowo przynajmniej barwę szarą lub białą.

MEXICO CITY
Pięćset osób powodzi
Depesze z Tepic donoszą, że w stanie Nayarit w okolicy Santiago Excutilla znalazłono pięćset trupów ludzi, którzy padli ofiarą powodzi. Jaka wiadomość tamtejsze strony. Składy wydziałem są już odfarmowane.

BRUKSELA
Kardynał Mercier ma się lepiej
Stan zdrowia kardynała Merciera polepszył się nieco. Temperatura ma na obecnie normalną, a puls mierzalny. Był dziś w stanie przyjąć pokarm płynny w większej ilości.

HAWANA
Edmund Stinnes przybył na Kubę
Przybył tu dziś ze Stanów Zjednoczonych Edmund Stinnes, syn słynnego już Hugona Stinnesa. Za kilka dni wyjedzie on stąd do Meksyku.

Górnicy nie zgadzają się na arbitrację

Żądają przyjęcia planu Markle'a za podstawę dalszych rokowań — Konferencja w Union League Club nie doprowadziła do porozumienia

Po przedyskutowaniu dwóch nowych projektów zakończenia strajku w zagłębiu walców węgla, narady obustronne, trwające pięć godzin, nie doprowadziły do żadnego wyniku.

Przewodniczący Alvan Markle proponował, by jego plan wraz z propozycjami górników i właścicieli kopalin był rozpatrzone łącznie przez byłego sekretarza stanu Hughes'a dla wyodrębnienia warunków układu, który porwoli 168 tysiącom strajkujących wrócić do pracy.

Górnicy jednak w stanowej sposob oparli się tej propozycji, dowodząc, że równaby się to zdaniu całej sprawy na arbitrację i podkreślając raz jeszcze, że na żadną arbitrację zgodzić się nie mogą.

Zo swej strony górnicy proponują przyjęcie za podstawę dalszych pertraktacji planu Markle'a z odpowiednimi zmianami. Zasadniczo plan ten nie różni się istotnie od planu gubernatora Pincinota, zaaprobowanego już dawniej przez władze unijne, ale odrzuconego stada przez management walców węgla. Plan ten polega na przekazaniu sprawy komisji śledczej, któraaby zbadała, czy właściciele mogą podnieść płace do żądanej normy, ograniczyć „check-off” do 14 dolarów rocznie i ustalić normy płać na przeciąg lat pięciu.

Gdańsk dziwnym tworem w Europie

Jest terenem wielkiego współzawodnictwa Polaków i Niemców

Alma Gluck zarobiła 150,000 dolarów na sprzedaży domu, który kupiła w roku 1919 za 150,000 dolarów, a sprzedała w 1925 roku za 300,000 dolarów.

PETRULIS DE-FRAUDANTEM

WARSZAWA, 11-go stycznia. — Z Kowna donoszą, że były premier Litwy Kowalewski, Petrus, który później był ministrem finansów, a ostatnio został marszałkiem sejmiku, zagarnął pieniądze rządowe i zbiegł.

Mówią, że przebywa w Szwajcarii. W swoim czasie był on sprzedawcą w sklepie z gotowymi ubraniami.

Skromność głośnego malarza

LONDYN, 11-go stycznia. — (Depesza Stowarzyszonej Prasy). — Sekretarz królewskiej Akademii w Londynie, Lamb, twierdzi, że pomimo swych wielkich wybitności na prez. królewskiej Akademii cudzoziemców wybitnym amerykańskiemu malarzowi, Sargentowi, zapropono wano to stanowisko i zgłoszono na jego wybitne zdolności. Znając nadzwyczajną skromność artysty zaproponowano mu to w bardzo delikatnej formie. Mimo to jednak Sargent wybuchnął i oświadczył, że przedź porzuci Anglię aniżeli przyjmie zaszczyt. Sargent nie lubił afiszowania się i przemawiania na większych zebraniach. Zawsze spoglądał na to mówców kolegów z pewnym uwielbieniem.

Z WIECU W CARNEGIE HALL

Opinia publiczna domaga się zmiany ustaw imigracyjnych — Wniosek kongresmana Perlmana ma szanse przejścia

Cztery tysiące osób zebrało się w ubiegłą sobotę w Carnegie Hall, aby zaprezentować przeciw prawu o imigracyjnych kwocie i zapelowo do Kongresu, by ten zmienił dotychczasowe ustawy na bardziej „ludzkie”.

Wiec ten, w którym wzięły udział setki Polaków, zakończył się uchwaleniem rezolucji porażonej projekt prawa Wadswortha — Perlmana w sprawie wykluczenia z ograniczonej kwoty mężów, żon i dzieci obywateli, oraz tych którzy zadeklarowali gotowość przyjęcia obywatelstwa amerykańskiego.

Carl Shorman, były prokurator generalny New Yorku, który był przewodniczącym wiecu, stwierdził, że sam prezydent Coolidge w swoim czasie wyraził, iż Stany Zjednoczone uważają prawo drastyczne, nie powinny wyrażać krzywdy ludziom, rozłączając członków rodziny.

Główny rabbin Stephen S. Wise również przemawiał na wiecu i w wygłoszonej mowie wyraził się między innymi, że gorliwie tych, którzy agituja tak intensywnie za ograniczeniem imigracji, jest dowodem, że więcej im chodzi o ukuczenie cudzoziemcom, niż o okazanie pomocy Ameryce.

Reprezentant La Guardia nie widział, że nigdy przedtem nie

Wstępnie do Komitetów im. Józefa Piłsudskiego

Wiedeń, 10-go stycznia. — Prezydent republiki austriackiej, dr. Hainisch w rozmowie z korespondentem amerykańskiej agencji dziennikarskiej, Associated Press, rozwinął mapę etnograficzną Europy i zawałił:

„Widzi pan, jakie nonsensy narobił traktat pokojowy!”

I wskazał palcem na różne kolonowe wyspy na tej mapie, jako na dowód swego twierdzenia, iż miliony Niemców zamknięto w obrębie granic Czechosłowacji, podczas gdy miliony Węgrów znalazły się w obrębie innych państw sąsiednich.

„Widzi pan tutaj! — powiedział dalej prezydent republiki austriackiej — kiepskie zastosowanie doktryny prezydenta Wilsona, o samostanowieniu narodów. Pan Wilson był za słabym, aby wymusił sprawiedliwe wprowadzenie w życie swej zasady, a mogę także dodać, iż nie znał dostatecznie geografii, ani też podziałów narodowościowych w Środkowej i Wschodniej Europie.”

Prezydent dr. Hainisch wyraził przekonanie, iż granice te w przyszłości nie mogą się utrzymać.

„Patrz pan na Polskę!” — powiedział. — „Ostatnie się tylko tak długo dopuścił Rosja nie odzyska swej dawnej siły. Będzie zalana i zmleciona z powierchni.”

Prezydent Hainisch jest uciecznym agronomem, wiele podziwia Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych.

„Otrzymuję wszystkie dokumenty z tego departamentu — mówił — i śledzę wszystko, co w Stanach Zjednoczonych czyni się dla farmerów, ale nie macie tak dużo pieniędzy na ty dalszą pracę. Rząd austriacki nie posiada wcale tych materiałów. Niemniej jednak, wzywać postępy u nas osiągnięto w czasie powojennym. Jestem zdumiony, jak nasze konserwatywne własności zmieniło było do im. Józefa Piłsudskiego!”

KEMMERER WYCIWAŁA POLSKĘ

HINDENBURG POKIERUJE FORMOWANIEM KABINETU

Da odpowiednie upoważnienie Luther'owi

BERLIN, 11-go stycznia. — (Depesza iskrowa „N. Y. Evening News”). — Umył prezydent von Hindenburga od lat przywykły do rydki decyzji przy kryzysie sobie widocznie powolność niemieckich polityków.

Hindenburg oświadczył, że jeżeli przywykły politycy nie postawią dziś jeszcze kandydatów na członków gabinetu, to weźmie on sprawę w swoje ręce i poleci kanclerzowi Luther'owi wybrać ministrów niezależnie od stronnictw parlamentarnych.

Zdaje się, że dzisiejsze zebranie polityczne nie da żadnych pozytywnych wyników i dlatego też decyzja prezydenta Hindenburga spotkała się z powszechną aprobatą, gdyż wszyscy zdają sobie sprawę z tego, iż Niemcy już dość długo pozostawali bez rządu.

Niemcy dominują w handlu z Sowdepją

MOSKWA, 11 stycznia.—Zgodnie ze sprawozdaniem sowieckiego biura dla handlu zagranicznymemu sowieckie zakupują największe ilości produktów nie w Stanach Zjednoczonych, lecz w Niemczech. Na drugim miejscu sto Anglia, a Stany Zjednoczone na trzecim. Amerykański eksport wynosi piątą część importu towarów z Rosji sowieckiej.

Z sumy 742,000,000 rubli (\$371,000,000) na jaką sowiecki zakupił towarów zagranicą w ubiegłym roku, Stanom Zjednoczonym przypadła suma 161,771,000 rubli. W Stanach Zjednoczonych zakupowały sowieci największą bawelny.

Anglia kontroluje państwo bank austriacki

WIEDEŃ, 11-go stycznia. — Charles Robert Kay z Banku angielskiego został mianowany przez Ligę Narodów kontrolerem państwowego banku austriackiego, na miejsce Van Ghyna, Holenderczyka.

Ameryka protestuje przeciw wysokim cłom tureckim

KONSTANTYNOPOL, 11-go stycznia. — (Depesza Stowarzyszonej Prasy). — Amerykańska ambasada wniosła do rządu tureckiego protest przeciwko ustawie celnej nakładającej na towary importowane z Stanów Zjednoczonych cło w wysokości 8-rakcy wyższej od cel nakładanych na towary importowane z krajów, które zawarły traktaty handlowe z Turcją.

Wstrząsająca tragedia rodzinna

MILWAUKEE, Wis., 11-go stycznia. — Nlejana Cantona Sulowian, lat 45, zastrzeliła swego 21-letniego syna, Ollvera, kiedy chłopak udawał interwenjować w kłótni pomiędzy rodzicami. — Matka, nie panująca pod wpływem sprzeczek i ojcem nad normami, chwyciła leżący pod ręką rewolwer i jednym strzałem pokłóżyła syna trupem.

Kozicki posłem polskim w Rzymie

WARSZAWA, 11-go stycznia. — Zapowiadane oddawna zmiany na wielu naszych placówkach zagranicznych wchodzić obecnie w stadium decydujące.

Minister spraw zagranicznych Skrzyński powierzył opracowanie wniosków, dotyczących tych zmian, wice-ministrowi Morawskiemu i dyrektorowi dep. politycznemu i dyrektorem dep. politycznemu i Łukasiewiczowi.

Narazie ustalono, że poselstwo przy rządzie włoskim obejmie poselstwo polskie przy rządzie w Rzymie. Dotychczasowe poselstwo polskie przy rządzie w Rzymie, zasklebiło jako inną placówką zagranicą.

Twierdzi, że finansowa Jej polityka jest mądra

WARSZAWA, 11-go stycznia. — (Depesza iskrowa dziennika „The New York Times”). — Profesor uniwersytetu Princeton Edwin Kemmerer, który tu przedpisał fakcję, gdyż został zaproszony przez rząd polski dla zapoznania się z ekonomicznymi problemami kraju, wyjechał stąd wczoraj i znajduje się już w drodze powrotnej do Ameryki.

Przed samym wyjazdem z Warszawy prof. Kemmerer wyraził się, że wyjechał nastrojeny bardziej optymistycznie, niż wtedy, gdy tu przybył. Uważa on, że polityka finansowa Polski jest mądra i wyraża się z uwielbieniem o patriotyzmie narodu polskiego, który zdecydował się na takie drastyczne środki, jak raptowna energiczna redukcja budżetu i ograniczenie importu towarów zagranicznych.

Profesor Kemmerer jest przekonany, że gdy obecny stan rzeczy w Polsce polepszy się, Bank Polski będzie mógł zmienić swe ustawy na bardziej zbliżone do ustaw Banku Angielskiego i Amerykańskiego Federalnego Banku Rezerwowego, które to banki pod względem zabezpieczenia złotem stoją od niego wyżej.

Pięciu Polaków otruło się kszycyćwica

ALBANY, 11-go stycznia. — W lesie pod Middelton zma po wyluciu trującej kszycyćwicy czterech strajkujących górników, którzy dawniej pracowali w sranotłóskim zagłębiu węgłowym.

Nazwiska tych górników są: Jan Pond, lat 30; St. Kurkota, lat 41; L. Milliški, lat 35; M. Kłieński, lat 47; Piąty górnik, którego 38 lat Miłgaj Ostepkowski zginął bez wieści.

W bucie, w której wyżej wymienieni się potrułi ocalał tylko A. Burzyński, który zawiadomił władze o wypadku.

Ameryka protestuje przeciw wysokim cłom tureckim

KONSTANTYNOPOL, 11-go stycznia. — (Depesza Stowarzyszonej Prasy). — Amerykańska ambasada wniosła do rządu tureckiego protest przeciwko ustawie celnej nakładającej na towary importowane z Stanów Zjednoczonych cło w wysokości 8-rakcy wyższej od cel nakładanych na towary importowane z krajów, które zawarły traktaty handlowe z Turcją.

Charles Evans Hughes, były sekretarz stanu, poinformował liderów republikańskich, że nie żyje sobie, by go indorsowano na stanowisko gubernatora. Uważa go za jedynego republikańskiego dostatecznie silnego, by wystąpił przeciwko gubernatorowi Smithowi, o ile ten zdecydował się ponownie obierać w wybor w stanie nowojorskim.

EXTRA!

Prezydent Austrii przepowiada zagładę Polski

WIEDEŃ, 10-go stycznia. — Prezydent republiki austriackiej, dr. Hainisch w rozmowie z korespondentem amerykańskiej agencji dziennikarskiej, Associated Press, rozwinął mapę etnograficzną Europy i zawałił:

„Widzi pan, jakie nonsensy narobił traktat pokojowy!”

I wskazał palcem na różne kolonowe wyspy na tej mapie, jako na dowód swego twierdzenia, iż miliony Niemców zamknięto w obrębie granic Czechosłowacji, podczas gdy miliony Węgrów znalazły się w obrębie innych państw sąsiednich.

„Widzi pan tutaj! — powiedział dalej prezydent republiki austriackiej — kiepskie zastosowanie doktryny prezydenta Wilsona, o samostanowieniu narodów. Pan Wilson był za słabym, aby wymusił sprawiedliwe wprowadzenie w życie swej zasady, a mogę także dodać, iż nie znał dostatecznie geografii, ani też podziałów narodowościowych w Środkowej i Wschodniej Europie.”

Prezydent dr. Hainisch wyraził przekonanie, iż granice te w przyszłości nie mogą się utrzymać.

„Patrz pan na Polskę!” — powiedział. — „Ostatnie się tylko tak długo dopuścił Rosja nie odzyska swej dawnej siły. Będzie zalana i zmleciona z powierchni.”

Prezydent Hainisch jest uciecznym agronomem, wiele podziwia Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych.

„Otrzymuję wszystkie dokumenty z tego departamentu — mówił — i śledzę wszystko, co w Stanach Zjednoczonych czyni się dla farmerów, ale nie macie tak dużo pieniędzy na ty dalszą pracę. Rząd austriacki nie posiada wcale tych materiałów. Niemniej jednak, wzywać postępy u nas osiągnięto w czasie powojennym. Jestem zdumiony, jak nasze konserwatywne własności zmieniło było do im. Józefa Piłsudskiego!”

MARJA MAGDALENA

GUSTAW DANILÓWSKI.

POWIEŚĆ

(Ciąg dalszy).

Nie doznała ani razu nieprzytomnej do zachłynienia się i zamarcia ostatniego śladu myśli pieszczoty, cała jej erotyczna inwencja, którą umiała się podniecać, doprowadzała ją do do omiata ataku zupełnej nieprzytomności, po którym następował ostry ból i świadomy żal, że coś ją omija w rozkoszy. Szal krwi rozrywał jej tętnice, lecz nie wzbudzał duszy. Tułił ją najpotężniejsze barki, najładniejsze, godne dłuta ramienna, nie przytulił żadne... Lgnęło do niej tyłu, nie przytulił nikt... Cudowne jej ciało zdawało się być zmieniającą falą, którą przeplwaly męzowie po to, by minąć...

Pelne usta miało pocałunków, pusty dziesięć kielich serca.

Ta próbnia uczyć otwierała się chwilami przed nią, jak krzyżacja otchłani, i wtedy nastawały owe dni samotne, pelne tajonych lez i wołającej na głos tęsknoty...

Przetawiała się stróż, rozdzierała jak po umarłym tytu i czekała skądśkolwiek ratunku, jakichś nowych przeraźliwych wzruszeń, wiezionych radości lub nieludzkich bólesci.

A gdy nie przychodziło znikąd nic, po szturmach gwałtownej rozpacz, bezładnej szarpnięcia, żalobnych myśli, dziwacznych planów i postanowień następował okres wyczerpanego zacisza, wewnętrznego zamarcia.

Marja jak kłoda walciała się na łożu, przepisywała twarde czasy i budziła się niepomału przeczłymi wrzaski, jakby wycojana, fizycznie zdrowa zupełnie i wypoczęta ciałem, przepojonym krwią wzbierających cicho lez stałe namiętności.

Tak było i tym razem.

Doświadczona Debora po uderzeniu młotką w brązową tafelkę poznała, że kryzys minął. Zerwała się szybko z maty, na której czuwała u progu, i stanęła u szerokiego, zawieszono wzorzystymi makatami posłania.

Marja umiarkowanie nabrzmiała powieki, odsłoniła w wilgotnej mgłę tonące źrenice i o spałem z pod długich rzęs spojrzeń włożyła po brunatnych kształtach wpońgajnej niewolnicy.

Debora mieniła się z wzruszenia, a ścigała jej twarz, o wybitnie egipskim typie, ściemniała po szyję od gorącego rumieńca.

Zbliżyła się cała w dreszczach, dostrzegła, jak Magdałena lekko rozdymana się nozdrza, i przysnęła nagle, widząc tułące się napowrót, jak różane mazurek — powieki.

Chwilę trwało drażniące oczekiwanie... aż wreszcie Marja rzuciła senfite:

- Czy późno?
- Zeszły już czwarte straż, cień krótki — wyjątkła ściemniętą krtanią Debora.
- Czwarte — powtórzyła leniwie Marja i, nie odmykając oczu, przeciągnęła się słodko, przyczem cienie wielknie okocze zsunęło się z wiązki kędzierzawych włosów na kamienną posadzkę, odsłaniając pyszne, ciepłe, zarumienione smem ciało, gładkie jak atlas ramienna, rozrozczone w bok pełne, jędrne piersi, obłączone biodra i sić niebieskich, delikatnych żyłek w przegubach, pokryte delikatnym brzośkiwinowym meszkiem.

Debora doznawała zwrótu głowy z zachwyty, przyrymkała oczy i ścisłała do bólu przekłute ucho, by uśmierzyć kołatanie krwi.

— Czas wstawać, upał by musi... zapląsam się strasznie — gwarzyła Marja i, po dłuższej chwili mętnego zamyslenia, ociężałym ruchem przekroczyła się twarzą do poduszki, tonąc w przesywanych włosach, które się rozsyppwały, jak rozżarzony snop, po karku, plecach, ramiannach i krawędziach posłania.

— Zbierz to — wyrzekła.

Czarne, wprawne palec niewolnicy zanurzyły się w jasnej łunie, rozplątując loki, zrzęcznie rozprostowując jak z czerwonej nieludki skrócone pierścienie. Rozczesane pasma ułożyły się wiktrocie w jeden plomienny potok, który, mieniąc się złotem i czerwienią mahoni, płynął po ciełe i zdawał się pałać w jego rozkoszy.

Potok ten Debora rozdzieliła ręką na dwa strumienie i jąla związać w warkocze.

— Czy jeszcze pachną?

— Odużajacoi!

Debora zanurzyła twarz w jedwabiste spłoty i oszaloniona, jak nieprzytomna zaczęła je calować, a potem gorąciami jak lak ustami przywarła do białych pliców...

— No! — tułąc mleczne ramienna, broniła się kapryśnie Marja — łaskoczesz mnie, czarna — zachichotała i drobna nóżką jąla żartobliwie odpychać rozognioną służebnicę, trafiała stopą na wzdęte piersi i zawołała wesoło:

— Ależ tu zastural!

I usadowiła ją przy sobie, obejmując kształtnym ramieniem, które aż lśniło od białosci na brunatnej skórze Egipcjanek.

Debora mocno drżącymi palcami jąla ukladac wyrok kędziory na sposób grecki, po-

ślugując się, jako wardawa, z równą zrzęnością obu rękami; pracowała dość długo, gdyż Marja miała dość wicherów upartych, a nie lubiła niosc wielu zawiązek, wolała też zamiast przepaski jedną z złotych drucików siatke.

Gdy skończyła, Marja stanęła przed kostrozym, owalnym, z polerowanej miedzi zwierciadłem i zapatrzyła się we własne odbicie.

W wysokiem uczesaniu, jak w złotym hełmie, wyglądała istotnie wspaniale, podobna do marmurowego posagu bogini zwycięstwa, przylgająca się sobie długo i z upodobaniem, wreszcie triumfujący złotny umiłek rozchylił jej pełne, niedomykające się nigdy szczelnie wargi, odsłaniając drobne, równe jak sznur perelek zęby.

— Zmarszczkę mam, zamarszczkę! — udawala przestach, wskazując Deborze cudowną rysę wokolo postawnej szyji. — a tu ciemną cętkę — białała nad ślicznym grozkiem, kryjącym się w złotym blamie pod lewym ramieniem.

Tymczasem Debora zaprawiała wodę o lekkiem kęfarowym, ale Marja nie chciała się kapac, kazala tylko oblać się i wytrzeć do sucha szorstką tkaniną; podczas tej czynności Debora opowiadała, co się gdzie stało, kto się o nią dowiadywał, zawiadomiono o przyslanym prezencie młodego Natejorsa, syna bogatego Somiusa. Był to brązowy świecznik, wyrobiony z rękami tancemnic; rozwieszony nieprzystojnie nogi służył jako wstawki, a w środku znajdowała się lampka. Marja śmiała się z tego dowcipnego pomysłu, podziwiając istotnie misterną robotę snycerza.

Po ukończeniu mycia, Debora wyjęła szkatułkę z barwiczka, lecz pani kazala ją włożyć i podać jej płytkie drewniane sandalki, złoty łańcuszek na szyję i niebieską z rozciętymi rękawami suknie, która się spinała złota kłamrą na lewym ramieniu i wolno spadała na piersi i plecy, odsłaniając zlekką kibić powyżej sznura.

- A dziś nikt nie był? — spytała.
- Był jakiś człowiek z Gattali.
- Z Gallie! — ucieszyła się Marja przypomnieniem pięknej krajiny dzieciństwa i wczesnej młodości. — Gdzież on?
- W ogrodzie, z Martą i Lazarzem — odparła Debora, wiaząc w kokardkę wstążki sandałów.

— Posprzątaj — rzuciła Marja i, zasłaniając się przed odlepijącym słońcem wchłazem z palmowego liscia, wybiegła po kamien przy stornach szukać Gallejczyka. — Ustaszyszcy ożywiłone glosy, skierowała się w stronę cieniejstej magnolii i zdaleka zobaczyła sylwetkę zasłuchanego Marty, zgarbioną postać oparte go poważnie o pień Szymona, leżącego na macie bledego Lazara i żywe gesty wielkich rąk siedzącego tyłem męzczyzny.

Zbliżyła się i zadrała do głębi; poznała wielką czaszkę i szerokie bary w łataney, grubej, spłowialej od słońca wielbłądziej opoficy; był to Judasz z Kerjot, którego nie widziała od czasu, jak ją tajemnie opuścił.

Lazarz dostrzegłszy Marję, uśmiechnął się zyczliwie, obejmując zachwyconym wzrokiem wdzianą jej postać. Obejrzał się też Judasz, podniósł się i podzwoił słowami: — Wiekiuisty z tobą!

— Niech ci Wiekiuisty błogosławi — odparła według zwyczaju Marja głosem zachlichem z niepokojem.

— Siadaj — zapraszala siostrę Marta — Judasz ciekawe nowiny przynosi.

Marja przysiadła posłusznie, zasłaniając długimi rękami przetrzyśnięte oczu. Dopiero, gdy Judasz zaczął mówić, obrzuciła go szybko ukradkowym spojrzeniem.

Nie zmienił się wiele: była to tasama spalona od słońca i zawiei ruchliwa, mocna, twardo, o głębokich nieokreślonej barwy oczach, patrzących przebiegle i nieco zachwale z pod krząstych brwi; duży haczykowany nos nadawał jej wyraz drażniący, wydătate o zmysłowych wargach szczętki, capia broda, wystająca guzy na czole i zwichrzone nad niem w rogi rude włosy czyniły go podobnym do satyra, wrazenie to potęgowały w grubych sandałach, jak w kopytach, stopy włochate i tak zapylone, że nie znać było ziemi.

— Z nad cichego jeziora Gęhnezar — ciągnął — podnosi się nowa światłość, dziś tylko jakoby jasnej zorzy rozpostarcie, ale jutro może ogień, miedziana chmura, gumo i wstrząśnienie ziemi.

— Podobno niezwykły prorok objawił się w naszych stronach — syn, pamiętaz, Józefa cielei i ślicznej Marji, córki Anny i Jochima, Nazarejczyk imieniem Jezus — objaśnił Marję Lazarz.

— Duchy gniewiwe i czary wzięty — dodala zznaczo i z westchnieniem Marta.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Gdańsk dziwnym tworem w Europie

(Ciąg dalszy ze str. 1-1).

Na południe i wschód terytorium Gdańska przylega do niemieckich Prus Wschodnich, a na zachód i południowy zachód graniczy z Polskim Kurjartzem. Poprzez ten Kurjartz przebiegają „zamiętkie polcegi”. Pasażerowie są literalnie pozamykani w wagonach, jak długo znajdują się na polskim terytorium.

Cudzoziemce pragnący zwiedzić Gdańsk nie potrzebują polskiej a tylko gdańską wizę paszportową, którą można dostać u polskiego władcy dyplomatycznego. O ile jedzie z Berlina do Marienburga w Prusach Wschodnich, a zpowrotem do Gdańska, to wystarczy mu wiza gdańska. Jeżeli jednak udaje się z Niemiec wprost do Gdańska, to musi mieć polską wizę, za którą władze polskie wymagają dowolną cenę. Zdarzało się, że cena ta wynosiła aż 300 dolarów.

Dla Polaka jest Gdańsk naturalnym przystępem do morza, a dzięki istniejącemu już Kurjartzowi Polakowi, nie uważa Polak za rzecz niemożliwą, iż Gdańsk kiedyś przesłanie był „wołnem młastem” a stanie się całkiem polskiem.

Kiedy zaś Niemiec rozważa możliwość przyszłej wojny, to wtemczas Gdańsk i Kurjartz Polski najżywiej przemawiają do jego wyobraźni.

Gdańsk jest środowiskiem nieustającej propagandy. Gdy jakikolwiek wybitniejszy cudzoziemiec udaje się do polskiego urzędu dyplomatycznego po wizę edalską, to ofiarują mu zaraz literaturę na ten temat przedstawiającą rzecz pomysłnie dla polskiego stanowiska. Gdy zaś stanie się w Gdańsku, natychmiast ofiarują mu broszury, pamflety i mapy, mające wykazać, iż odebranie Gdańska Niemcom było rzekomo jedną z najokropniejszych zbrodni Traktatu Wersalskiego.

Gdyby się tak spotkali polski dyplomata i gdański historyk, to rozmowa między nimi toczyłaby się niewątpliwie w sposób następujący:

Polski dyplomata: — „Traktat Wersalski nie tylko dotarczył Polsce przystęp do morza, lecz także naprawił zbrodnicę drugiego rozbioru Polski, przywracając jej terytorjum zamieszkałe przez ludność rzednio słańską, z wyjątkiem tylko ludności samego miasta Gdańska, który jest niemieckim kamieniem w polskiej sprawie”.

Gdański historyk: — „W takim razie przynajmniej pan, że Gdańsk jest i był od 700 lat niemieckim w języku i sentymencie”.

Polski dyplomata: — „W języku tak, lecz nie w sentymencie. Do niedawna nie było tu żadnego sentymentu niemieckiego. Miansto Gdańsk w połowie piętnastego wieku dobowolnie zarzekło się pod zwierzchność królów Polski. Pod polską opieką doszedł Gdańsk do zenitu swego bogactwa i potęgi. Pod panowaniem Prus i Niemiec był tylko centrem administracyjnym i portem czwartorzędnym. Dobrobyt Gdańska zawiśł od handlu Wisłą, która przepływa przez obszar Polski”.

Gdański historyk: — „Gdańsk nie przyjął dobowolnie zwierzchności królów polskich. Był do tego zmuszony, lecz jednak zastrzegł sobie prawa miasta suwerenności, zawierania traktatów, wypowiedziania wojen. Flacil harzawie plenięgny Polsce w zamian za problematyczny opiekę wojskową. Pod panowaniem Prus stali się Gdańszczanie Niemcami w języku i w sentymencie”.

Polski dyplomata: — „To wy, Niemcy, gwałtem ich zgermaniżowali. W sercu pozostali oni polskimi „wioślanami”.

Gdański historyk: — „Nigdy nie byli Polakami, a tylko stowiańskimi Kaszubami”.

Polski dyplomata: — „Przynajmniej pan narzecze, że mless kładę Gdańska i Kurjartzu był Słowianami”.

Gdański historyk: — „Nie, pierwotni mieszkańcy byli teutońskimi Gotami. Wyrugowali ich przybysze słańskie, których później znowu zastąpił Niemcy. Jeśli byłby polskimi w sercu, to dlaczego przyjeżdżacie Kurjartzem bez plebsu?”

Polski dyplomata: — „Przebrałbyśmy plebsyct. Nauczyciele ich czuć się Niemcami i za pewniłecie im dobrobyt. Ale po kilku latach u nas powoździe się będzie im jeszcze lepiej, a przytomnym im, że są polskiego pochodzenia”.

Polski historyk: — „Przynajmniej wic pan, że dziś są Niemcami?”

Polski dyplomata: — „Może. Ale uczucia kilku tysięcy wioślan nie powinny stać w drodze, i tamować przystępu do morza państwa, liczącemu prze szło 30 milionów mieszkańców”.

Gdański historyk: — „To powiolenec pan także zrozumieć, iż niegdy nie wykremlenno się swych pretenzyj do Gdańska, polskiego Pomorza i Górnego Śląska. I kiedyś je odbierzemy w sposób pokojowy”.

Polski dyplomata: — „W jak to sposób, proszę?”

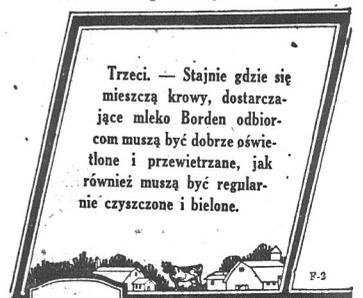
Niemiecki historyk: — „Różne są sposoby. Najprawdopodobniej drogą nacisku gospodarczego. Jeżeli Polska ma się rozwijać w państwo, o jakimk nazywacie, to potrzebował będzie zewnętrznej pomocy. Za pomoc tę będziecie musieli zapłacić. Pieniędzy możecie dostać z Ameryki. O handel handlu i potrzebie zaufanie musiście się starać w Niemczech. Aby uniknąć finansowej ruiny i zastój gospodarczego, możecie sami uznać za rzecz wskazaną oddać nam niemieckie (?) ziemie”.

Wstępiacie do Komitetów im. Józefa Pilsudskiego!

Czy Wasze niemowięto potrafi! Janinka Jacobs licząc, 6 miesięcy, podtrzymała przez swą matkę B. Jacobs, 526 W. 151 ulica potrafi podnieść w swych rękach dwa duże krasa i przytrzymać je przez kilka minut.

Dwanaście stopni czystości

Także dostawiane do Waszego biura lub pracowni

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Walker 7300

ROZMAITOŚCI

33,197 redaktorów jest w Stanach Zjednoczonych

Na podstawie ostatniego spisu zawodów w Stanach Zjednoczonych naliczono: adwokatów 122,519, architektów 18,185, lekarzy 144,977, bankier. 161,613, budowniczych 90,199, handlarzy kowalzek 734,688, duchownych 127,270, właścicieli hoteli 55,583, inżynierów 460,721, nauczycieli 761,332, redaktorów 33,197 (1), dentystów 56,152, właścicieli teatrów 18,395, fabrykantów 183,386. Nadto 6,201,261 Yankeeów zajmuje się chowem bydła (farmery) i 4,041,627 wyszkolonych robotników rolnych stoł do im pomocy. Przeszło milion ludzi zatrudnionych jest jako funkcjonariusze biurów i innych handlarzy i agentów. Statystyka ta obejmuje wreszcie 6,688 — autorów.

Grób nieznanego żołnierza w Grecji

Dzisiejsza Grecja przygotowuje się do obchodu świąt rocznicy zdobycia twierdzy Missolonghi. Przy tej sposobności w tem mieście ma być poświęcony grób Nieznanego Żołnierza. Jedni z propagatorów tego planu, grecki oficer, Joannides, napisał memoriał, w którym wskazuje na to, że ten sposób uczczenia Nieznanego Żołnierza nie jest nowym, ani też naśladowaniem Francji lub Anglii, w których to krajach istnieje naj-

więcej takich grobów. Albowiem już starożytni Tukidydes w swej historii nadmieniał, że Perykles w jednej z swych mów, wygłoszonych ku uczczeniu pamięci poległych w wojnie Helenów, rozważał myślnie godnego grobowca dla poległych wojowników, których nazwisk świat nie zna.

Wstępiacie do Komitetów im. Józefa Pilsudskiego

Nowy Plan Procentowania

Począwszy od 1 stycznia, 1926 procent będzie płatny od pierwszego każdego miesiąca, za zamiast od pierwszego każdego kwartału, jak poprzednio — pod warunkiem, że pieniądze zdeponowane pozostają w banku do końca kwartału.

Kwartalna Dywidenda

według 4% od stały rocznie

Wzrost nadzwyczajny i kwartałowa dywidenda 1 stycznia, 1926 płatna z dniem 21 stycznia, 1926 i potem.

UNION DIME SAVINGS BANK

701 Sixth Ave., Róg 40th Street, New York

QUARTERLY DIVIDEND OF THE

METROPOLITAN SAVINGS BANK

ONE THIRD AVENUE, COR. 75 STREET

Procent za trzy miesiące wliczone 1 stycznia 1925 według raty 4%

od sta rocznie 4% od sta rocznie 4% od sta rocznie 4% od sta rocznie 4%

Procent będzie płatny od 1-go każdego miesiąca. Pieniądze zdeponowane do 15-go stycznia wliczone, będą poborane od 1-go stycznia.

PRZYJMIJEMY KONTA Sprawy bankowe OTWARTY W PONIEDZIAŁKI dla Towarzystw zgaltwiane pocztą do 7 wieczorem

10 wartościowych dni w styczniu

Pieniądze zdeponowane w ciągu pierwszych 10 dniach powszednich w styczniu (czyli do 13 stycznia) będą pobieraly procent od 1 stycznia.

KWARTALNA DYWIDENDA BANK JEST OTWARTY za trzy miesiące koliczące się 31-go grudnia, 1925 będzie płatna z dniem 15-go stycznia, 1926 według raty 4% od sta rocznie.

W poniedziałki i piątki od 1-go do 8 wieczorem. W wtorki, środy i czwartki od 10 rano do 4 po poł. W soboty od 10 rano do 12 w poł.

Opowca Świat.

THE UNITED STATES SAVINGS BANK

OF THE CITY OF NEW YORK
Madison Avenue, przy 58 ulicy, New York City

4th Ave. Cor 14th St. **Central Savings Bank** Broadway Cor 77th St. New York City

ZAROBY (Wartość inwestycyjna) PONAD 16 MILJONÓW DOLARÓW NADWYCZKA PONAD 2 MILJONÓW DOLARÓW

KWARTALNA DYWIDENDA
Procent według raty 4%

od sta rocznie będzie kredytowana na konto depozytariusza na trzy miesiące koliczące się 31-go Grudnia, 1925 od wszystkich sum upowolnionych do tego w celu Statutu, nie przewyższajacych sumę pięć tysięcy (5,000) dolarów i będzie płatna z dniem 20 stycznia, 1926 i potem.

Pieniądze zdeponowane do 13 stycznia, 1926 wliczone, nie będą pobieraly procent od 1 stycznia, 1926.

THEO. SCHORECK, Skarbnik
Procent rozpoczyna się 1-go każdego miesiąca i dotyczy jest kwartału.

